

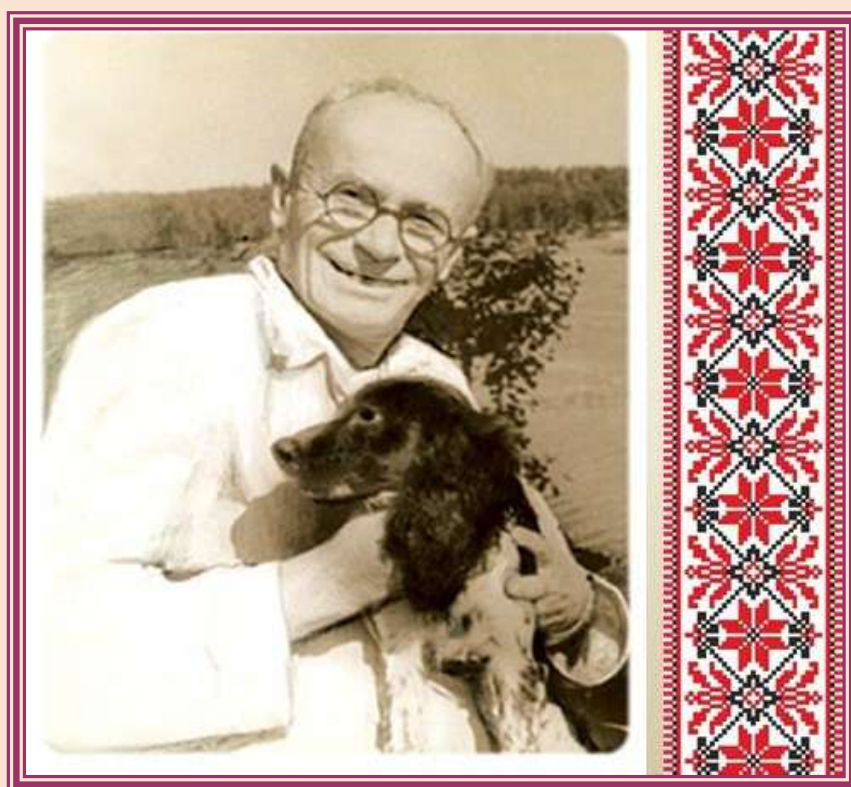

БІБЛІОТЕКА
ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. І. ФРАНКА

Він не зрадив правду

до 125-річчя Остапа Вишні

інформаційний список літератури

Дата відбору матеріалу: листопад 2014

Укладач: ©А. І. Мартинюк

Кількість відібраних джерел: 39

Житомир 2014

Ніколи не сміявся без любові до вас усіх, до сонця, до вітру, до зеленого листу!

Остап Вишня

У 20-х роках минулого століття не було в Україні популярнішого письменника, ніж Остап Вишня. Його називали «королем українського тиражу», бо більшим накладом тоді видавали хіба що твори Тараса Шевченка. Однак навіть всенародна слава не врятувала гумориста від тернової дороги більшості його колег-письменників, яким не була байдужою доля Вітчизни. Лише завдяки щасливому збігу обставин Павло Михайлович Губенко, автор популярних донині «Вишневих усмішок» вцілів у жорнах тоталітарної машини терору.

Лише у 1955 році Остап Вишня був офіційно реабілітований судовими органами.

Табори підірвали здоров'я письменника, але до останніх днів життя він не залишав літературної творчості. Величезну популярність мали збірки творів письменника: «Діли небесні» (1923), «Кому веселе, а кому й сумне», «Реп'яшки», «Вишневі усмішки (сільські)» (1924), «Вишневі усмішки кримські» (1925), «Щоб і хліб родився, щоб і скот плодився», «Вишневі усмішки кооперативні» (1927), «Вишневі усмішки закордонні» (1930). збірка політичних фейлетонів і памфлетів «Самостійна дірка» (1945), книжки усмішок «Зенітка» (1947), «Весна-красна» (1949), «Мудрість колгоспна» (1952),

«А народ воювати не хоче» (1953), «Великі ростіть!» (1955), «Нещасне кохання» (1956) та інші.

Помер Остап Вишня 28 вересня 1956 року, без партквитка, без орденів, без сталінських премій. На його похорон вийшли тисячі киян. Скорботно лунала улюблена пісня Остапа Вишні: «Козака несуть і коня ведуть...».

Олесь Гончар так сказав про нього: *«Мабуть, з часів Котляревського не сміялась Україна таким життєрадісним, таким іскрометним сміхом, яким вона засміялася знову у прекрасній творчості Остапа Вишні».*

1. **Бурляй Ю. С.** Народний письменник / Ю. С. Бурляй // Рад. літературознавство. – 1957. - № 5. – С. 99-123.
2. **Вишня О.** Автобіографія / Остап Вишня // Слово і час. – 1999. - № 12. – С. 13-19.
3. **Воскрекасенко С.** Веселе свято нашої літератури // Портрети зблизька : літ. силуети / Сергій Воскрекасенко. – Київ : Рад. письменник, 1977. – С. 3-26.
4. **Гальченко С.** "Десятирічка" Остапа Вишні (рукопис із шухляди часів незалежності) / Сергій Гальченко // Слово і час. – 2007. – № 8. – С. 57-69.
5. **Гальченко С.** «Автобіографія» Остапа Вишні (з камери № 15) / Сергій Гальченко // Слово і час. – 1999. - № 12. – С. 12-13.
6. **Гальченко С.** «Ех, і життя мотузяне! Терпи, козаче...». Сумний епістолярій сміхотворця / Сергій Гальченко // Вітчизна. – 1989. – № 11. – С. 134-135.
7. **Гончар О.** Штрихи к портрету Остапа Вишні / Олесь Гончар // О тех, хто дорог : ст., воспоминания, заметки / Олесь Гончар. – М. : Сов. писатель, 1978. – С. 61-62.
8. **Долина Н.** "Вишневих" вам усмішок! / Наталія Долина // Уряд. кур'єр. – 2009. – 13 листоп. – С. 1.
9. **Журавський А.** ...Скажіть усім, що я не ворог народу... Трагічна «десятирічка» Остапа Вишні / Анатолій Журавський // Літ. Україна. – 1988. – 9 черв. – С. 6-7.

10. **Зуб І. В.** Вишня Остап / І. В. Зуб // Енциклопедія Сучасної України. Т. 4. В-Вог / голов. редкол.: Дзюба І. М. [та ін.]. – Київ : Поліграфкнига, 2005. – С. 482-483.
11. **Зуб І. В.** Вишня Остап / І. В. Зуб // Українська Літературна Енциклопедія. Т. 1. А-Г / редкол.: Дзеверін І. О. [та ін.]. – Київ : Голов. ред. Укр. Рад. Енциклопедії, 1988. – С. 314-315.
12. **Зуб І.** Остап Вишня / І. Зуб // Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. 1. Перша половина ХХ століття / за ред. В. Г. Дончика. – Київ : Либідь, 1998. – С. 363-367.
13. **Зуб І.** Сміх крізь сльози (Українська гумористика 20-30 років) / Іван Зуб // Укр. мова та літ. – 1998. – Ч. 12. – С. 1-2.
14. **Ільєнко І.** Північні етапи великого сміхотворця. Остап Вишня в лабіринтах ГУЛАГу / Іван Ільєнко // У жорнах репресій : оповіді про укр. письменників (за архівами ДПУ-НКВС) / Іван Ільєнко. – Київ : Веселка, 1995. – С. 170-207.
15. **Кобелецька О.** Вишниха : до 110-річчя від дня народж. О. Вишні / Оксана Кобелецька // Вітчизна. – 1999. – № 11-12. – С. 140-148.
16. **Кобилецький Ю.** Сміхотворець : [про О. Вишню] / Юрій Кобилецький // Фрески : нариси, портр., спогади / Юрій Кобилецький. – Київ : Рад. письменник, 1979. – С. 45-65.
17. **Коваль В.** Донос. Остап Вишня до 1933-го / Віталій Коваль // Серце моє в колючому дроті... : [есе, спогади, док.] / Віталій Коваль. – Київ : Ред. журн. «Дніпро», 2005. – С. 403-431.
18. **Костюк Г.** Остап Вишня / Григорій Костюк // Зустрічі і прощання : спогади у 2 кн. Кн. 1 / Григорій Костюк. – Київ : Смолоскип, 2008. – С. 381-391.
19. **Куюков Ю.** Короп – не бере! : [спомин про О. Вишню] / Юрій Куюков // Березіль. – 2005. – № 1-2. – С. 163-173.
20. **Лавріненко Ю.** Остап Вишня // Розстріляне відродження : антол. 1917-1933 / Юрій Лавріненко. – 6-те вид. – Київ : Смолоскип, 2008. – С. 613-623.

21. **Маківчук Ф.** Остап Вишня / Федір Маківчук // Твори. В 7 т. Т. 1. Фейлетони, гуморески, усмішки / Остап Вишня. – Київ : Держ. вид-во худож. літ., 1963. – С. 5-22.
22. **Мартич Ю.** Наш знайомий чарівник / Юхим Мартич // ...І стежка до криниці : біогр. розповіді / Юхим Мартич. – Київ : Дніпро, 1980. – С. 202-246.
23. **Мукомела О.** Остап Вишня / О. Мукомела // 3 порога смерті... Письменники України – жертви сталінських репресій. Вип. 1 / [упоряд. О. Г. Мусієнко]. – Київ : Рад. письменник, 1991. – С. 101-103.
24. **Назарук Е.** Людина і природа в "Мисливських усмішках" Остапа Вишні / Ева Назарук // Вивчаємо укр. мову та літ. – 2011. – № 15. – С. 22-25. – Бібліогр.: с. 25.
25. **Остап Вишня** / [упоряд. О. Килимник] // Письменники Радянської України : довідник / [упоряд. О. Килимник]. – Київ : Рад. письменник, 1960. – С. 73-75.
26. **Рильський Б.** Як Остап Вишня хлібні картки одержав // Мандрівка в молодість батька / Богдан Рильський. – Вид. 2-е, доповн. – Київ : Київ. правда, 2004. – С. 34-35.
27. **Рильський М.** Остап Вишня / Максим Рильський // Слово про літературу / Максим Рильський. – Київ : Дніпро, 1974. – С. 281-284.
28. **Семенчук І. Р.** Вишневі усмішки / І. Р. Семенчук // Зачаровані красою : розповіді про письменників : кн. для вчителя / І. Р. Семенчук. – Київ : Рад. шк., 1988. – С. 131-164.
29. **Скринник О.** Язик до Києва доведе, а сміх – до Печори : [про О. Вишню] / Олена Скринник // Пані Вчителька. – 2010. – № 4. – С. 14-17.
30. **Сокол Т.** Творчість Остапа Вишні періоду заслання (1933-1944 рр.) / Тетяна Сокол // Укр. літ. в загальноосвіт. шк. – 2012. – № 3. – С. 45-48. – Бібліогр.: с. 48.
31. **Суровцова Н.** Перехрещені стежки : [спогади про О. Вишню] / Надія Суровцова // Березіль. – 1992. – № 3-4. – С. 151-155.

32. **Фащенко В.** Усмішка-новела Остапа Вишні / Василь Фащенко // У глибинах людського буття : літературознав. студії / Василь Фащенко ; вступ. ст. В. Г. Полтавчука. – Одеса : Маяк, 2005. – С. 397-412.

33. **Харченко Т. Н** Остап Вишня / Т. Н. Харченко, О. Ю. Очкурова, И. А. Рудычева // 100 знаменитых людей Украины / Т. Н. Харченко, О. Ю. Очкурова, И. А. Рудычева. – Харьков : Фолио, 2004. – С. 98-102. – (Сто знаменитых).

34. **Хінкулов Л.** [Остап Вишня] / Леонід Хінкулов // Письменник жив у Києві : літ.-крит. розповіді / Леонід Хінкулов. – Київ : Дніпро, 1982. – С. 301-304.

35. **Цалик С.** Лауреати, графомани, ліцарі та інші : уривок із кн. "Таємниці письменницьких шухляд" : [про О. Вишню] / Станіслав Цалик, Пилип Селігей // Дивослово. – 2011. – № 7. – С. 47-51.

36. **Цеков Ю.** «Мою роботу рецензував народ!» / Юрій Цеков // Твори. В 4 т. Т. 1. Усмішки, фейлетони, гуморески / Остап Вишня. – Київ : Дніпро, 1988. – С. 6-41.

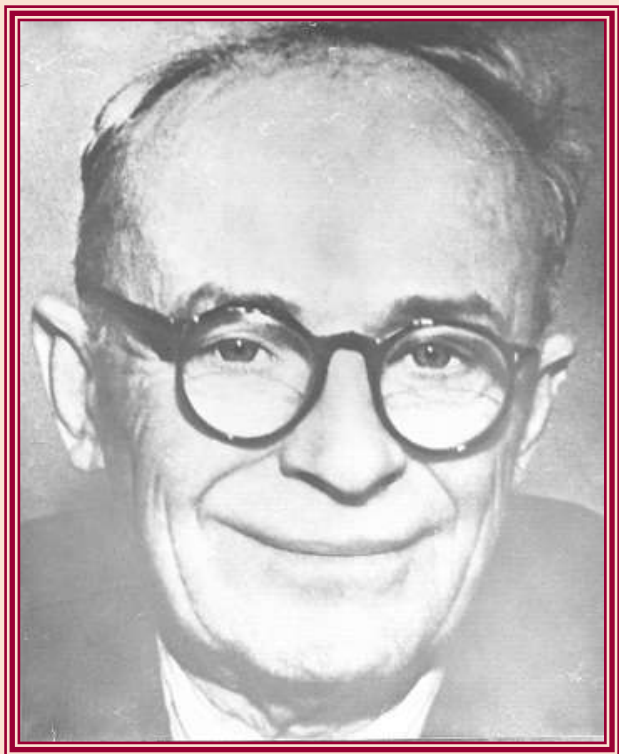
37. **Чернов А.** Двічі врятований від розстрілу : 120 р. тому народився О. Вишня (П. Губенко) / Анатолій Чернов // Голос України. – 2009. – 13 листоп. – С. 10.

38. **Шевчук М. В.** Елементи ділового стилю як засіб комічного у творчості Остапа Вишні (жанротворчий аспект) / М. В. Шевчук // Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка. Вип. 14 / [голов. ред. П. Ю. Саух ; відп. ред. П. В. Білоус]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2004. – С. 157-159.

39. **Шпак В.** Він не зрадив правду. Навіть у своє 125-річчя видатний Остап Вишня – «недочитаний класик» із трагічною долею / Віктор Шпак // Уряд. кур'єр. – 2014. – 13 листоп. – С. 11.

Спробуймо бодай трохи наблизитись до розуміння феномена Остапа Вишні. Щоб осягнути творчу спадщину письменника, тримаймося правди, бо сам Остап Вишня писав: *«Правда... Тільки вона, правда, була поводитирем у моєму житті. Я ніколи не зрадив правду...»*

Відомі українські письменники про Остапа Вишню:

*Без гучних прожив він декламацій,
а в душі поезія цвіла! Друг людини, друг
природи й праці, грізний ворог нечисті і
зла.*

М. Рильський

*Розум він мав вольтерівської
гостроти, викривач він був незрівнянний,
та все ж визначальним, мені здається, в
його вдачі було саме це: ніжність,
душевність, поетичність.*

О. Гончар.

*З ім'ям Вишні пов'язана наша
літературна молодість і зрілість. Нікого з нас так не любив і не любить
український народ, як Вишню. Його популярність у народі просто казкова. Він
був однаковий і в своєму житті, і в літературі, з його ласкаво-іронічною й
мудрою усмішкою. Таким він і живе в моїй уяві і в моїм серці.*

В. Сосюра.

*«Усмішки» Остапа Вишні я полюбив. Полюбив їх за те, що вони запашині,
за те, що вони ніжні, за те, що вони жорстокі, за те, що вони смішні і
водночас глибоко трагічні...*

М. Хвильовий.

*Кожна мисливська усмішка – це сонячна палітра звуків, барв і запахів,
ліричного і комічного.*

О. Бойко